

Az Esztergomi Nyári Egyetem

Esztergom városának egyik neves zenei eseménye volt évtizedeken át a TIT Komárom-Esztergom megyei Egyesület szervezésében az 1965 óta működő Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem.

Szabolcsi Bence Kossuth-díjas akadémikus kezdeményezte a Bartókról, majd Kodályról szóló előadás-sorozatot, a szervezéssel Szőnyi Erzsébetet bízta meg.

Az első két évben Bartók Béla élete és munkássága volt a főtéma.

1967-ben *Kodály Zoltán* elvállalta a fővédnökséget, ám személyes közreműködésére március 6-án bekövetkezett váratlan halála miatt már nem kerülhetett sor. A Nyári Egyetem szervezője, irányítója és művészeti vezetője 1967 óta *Szőnyi Erzsébet*, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanszékvezető professzora. A tanfolyam anyagát elsősorban a magyar zenei nevelés, a Kodály koncepció képezi.

Az első években 40-50 külföldi hallgató érkezett, de részvételük évente folyamatosan emelkedett kb. 100 főre, olyan esztendő is volt, amikor elérte a 140-et. A hallgatók részvételének a szervezését kezdetben Moharos József, majd két évtizeden át Katona László végezte nagy körültekintéssel, figyelemmel és tapintattal.

Évente 10-14 országból, főleg Európából, annak nyugati részéből, de tengeren túlról, Afrikából, Kínából is érkeztek hallgatók. A végső összeállítás szerint az öt évtized során, öt kontinensből érkeztek a résztvevők. Az első években az előadások a Technika Házában voltak, a szállás a Martos Flóra Kollégiumban. A későbbi években az esztergomi Vitéz János Taniítóképző Főiskola adott megfelelő otthont, nemcsak a szállás és ellátás hanem az előadótermek vonatkozásában is.

A kétheti közös munka két fontos pillérre támaszkodott: naponta reggelenként tartott iskolai tanóra-bemutatókra, majd a nyelvi csoportokra osztott foglalkozásokra.

Az oktatás angol, francia, német, olasz, spanyol nyelven folyt. Az évtizedek során tekintélyes előadói névsor alakult: Kauer Ágnes, Takács László, Székely Miklós, Igaliné Büttner Hedvig, Fazekas Pálné, Gaál Andrea, Mocskonyiné Tallér Edit, Rápli Györgyi, Hraschek Katalin oktattak a tanfolyamon. A hosszú évek tapasztalata szerint az olasz meg a spanyol csoport volt a legnagyobb létszámú. Ezekben visszatérő hallgatók voltak, akik több nyáron át mélyítették el tudásukat. Előfordult, hogy egy csoport létszáma 60-70 fő körül mozgott. A tanárok közül Takács László tanár úr a kezdettől végig minden évben jelen volt, az olasz csoport vezetőjeként.

A tanóra-bemutatókon is több ének-zene tagozatos iskola vett részt. Hosszú éveken át a gyöngyösi 1. sz. Általános Iskola ének-zene tagozatos tanulói szolgáltatták a bemutató órákat, *Nagy Judit* tanárnő kiváló

vezetésével. Majd Hraschek Katalin (Budapest, XII. Városmajor u-i Kós Károly Iskola) és Ráplí Györgyi (Érd, Körösi Csoma Ének-zenei Általános Iskola) tanulói voltak a bemutatók. Nagyon kedvelt volt a hallgatók között egy délelőtti tankönyv-bemutató és vásár. Itt hozzájuthattak a tanfolyam hallgatói azokhoz az Ének-zene tankönyvekhez, amelyeket a tanulók a bemutató órákon használtak, emellett nagyon kedveltek voltak az Általános Iskola alsó tagozatos könyvei, melyekben a könnyű gyermekdalok módszertani egymásutánja jól illusztrálja a kodályi koncepció felépítését, emellett a színes képi magyarázatok áthidalják a nyelvi nehézségeket. A könyvekkel kapcsolatos előadást, gyakorlati magyarázatot az 1980-as és 90-es években Márkusné Natter-Nád Klára tartotta.

A hallgatók legfőbb szándéka az volt, hogy megismerve a magyar zenepedagógia eredményes módszereit hazatérve hazájukban, a maguk sajátos viszonyai között azokat a saját gyakorlati munkájuk során alkalmazhassák.

A délutáni program a kóruspróba volt, amikor a hallgatóknak alkalomuk nyílt bemutatni saját nemzetük népdal és kórusvilágát. Főként azonban a magyar karnagyok vezetésével a befejező hangversenyre készültek, részben magyar, részben a klasszikus zeneirodalom kórusműveiből. A záróhangversenyt minden esztendőben az Esztergomi Bazilikában tartottak meg ünnepélyes keretek között. Mint a külföldiek elbeszéléseiből feljegyezték: maradandó élményt jelentett ez számukra.

Mindezek mellett egy-egy kiránduláson ismerkedtek a vendégek Magyarország nevezetéseivel.

A TIT Egyesület, profiljának megfelelően, a szakmai tartalom mellett hazánk, kultúránk bemutatását, megismerését tűzte ki célul, ezzel kaput nyitva Magyarország felé. Éppen ez egyik oka, hogy az esztergomi tanfolyam jól megfért a kecskeméti nagyszabású szemináriumok mellett, mely utóbbiak főként a zenei szakismeretre összpontosítanak. Így sokan azok közül, akik Esztergomban kezdtek, később Kecskeméten a nyári szemináriumon, vagy a Kodály Intézet éves tanfolyamán folytatták tanulmányaikat.

A csaknem 40 év alatt több mint 4000 külföldi hallgató ismerhette meg a magyar zenei nevelés alapjait, ahogy a külföldiek emlegetik a „magyar módszert”. A 2005-ben jubiláló Nyári Egyetemre azonban nehéz évek vártak. Szőnyi Erzsébet a szakmai vezetést már ezt megelőzően átadta, egykori tanítványának *Ráplí Györgyinek*.

2006-ban és 2007-ben különböző okok, szervezeti háttér bizonytalanná válása, személyi feltételek hiánya, pénzsűke miatt nem szervezték meg a tanfolyamot. Az újabban meghirdetett ösztöndíjak új irányt, új lehetőségeket tártak a zenepedagógia iránt érdeklődő ifjúság részére

Így a több mint négy évtizeden át eredményesen működő Esztergomi Nyári Egyetem lassan, szinte észrevétlenül megszűnt.

Márkusné Natter-Nád Klára